

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 220), התשע"ו-2016

החלפת סעיף 64

1. במקום סעיף 64 לפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה), יבוא:

”חברת בית” 64. (א) בסעיף זה –

”הכנסה חייבת” – לרבות שבח כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין;

”זכות” – זכות בחבר בני אדם, כהגדרתה בסעיף 103;

”חברת בית” – חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76, שמתקיימים בה כל אלה:

- (1) מספר בעלי המניות בה אינו עולה על 20; לעניין זה, היה תאגיד שקוף בעל מניות בחברה, יראו כל אחד מבעלי הזכויות בתאגיד השקוף כבעל מניות בחברה;
- (2) אין בין בעלי המניות בחברה תאגיד שקוף שיש באפשרותו לבחור בכל שנת מס את אופן המיסוי שלו;
- (3) החברה עוסקת רק בהחזקה, במישרין, של בניינים בישראל, וכל נכסיה הם בניינים כאמור;
- (4) על החברה לא חל חוק לעידוד השקעות הון, ואולם פרק שביעי 1 לחוק האמור יכול שיחול עליה;
- (5) החברה ביקשה להיחשב כחברת בית, בהודעה שעליה חתמו כל בעלי מניותיה ושנמסרה לפקיד השומה בתוך שלושה חודשים מיום התאגדות החברה;

ד ב ר י ה ס ב ר

ראשית, מוצע כי חברת בית תוכל להיות בבעלות של 20 בעלי מניות לכל היותר, במטרה להבטיח כי הסדר המס יהיה פשוט יחסית. לעניין זה מוצע לקבוע, כי אם יש בין בעלי הזכויות תאגיד שקוף, המוגדר על פי המוצע כחבר בני אדם שהכנסתו מיוחסת לבעלי הזכויות בו, יראו כל אחד מבעלי הזכויות בתאגיד השקוף כבעל מניות בחברה.

תנאי שני שמוצע לקבוע הוא שאין בין בעלי המניות בחברה תאגיד שקוף שיש באפשרותו לבחור בכל שנת מס את אופן המיסוי שלו. הכוונה בתנאי זה היא גם לתאגידים זרים (LLC).

כמו כן, נדרש כי החברה עוסקת רק בהחזקה, באופן ישיר, של בניינים בישראל, כך שאינה יכולה למשל להחזיק במניות של חברה אחרת, וכי כל נכסיה הם בניינים בישראל.

תנאי נוסף הוא כי על החברה לא חל חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, ואולם פרק שביעי 1 לחוק האמור, שעניינו הטבות מס לגבי בניינים להשכרה, יכול שיחול עליה. לבסוף מוצע כי על החברה לבקש להיחשב כחברת בית בתוך שלושה חודשים מיום התאגדותה, וזאת באמצעות מתן הודעה לפקיד שומה שעליה חתמו כל בעלי מניותיה.

סעיף 1 חברת בית, לפי סעיף 64 לפקודה, היא חברת מעטים שכל רכושה ועסקיה הם החזקת בניינים. סעיף 64 לפקודה הוא הסעיף המסדיר את מיסוי חברת הבית. זהו סעיף לקוני שסביבו התפתחו פרשנות ונוהג לגבי הטיפול בחברות הבית. לאור תיקון מודל המיסוי של החברה המשפחתית בתיקון מס' 197 לפקודה, במסגרת חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013 (ס"ח התשע"ג, עמ' 116) (להלן – תיקון מס' 197), מוצע להחליף את סעיף 64 לפקודה ולקבוע מודל דומה גם לחברת הבית. בנוסף, תכנוני מס רבים מתבצעים בתפר ובמעבר בין חברה רגילה לחברת בית, ולכן מוצע לטפל במעברים אלה בדרך דומה לזו שנקבעה לגבי החברה המשפחתית. בהתאם לכך גם מוצע לקבוע הוראות מעבר, כפי שיפורט להלן.

לסעיף 64 המוצע

לסעיף קטן (א) המוצע

מוצע להגדיר חברת בית כחברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה (חברה הנמצאת בשליטתם של 5 בני אדם לכל היותר ואיננה בת-חברה, כהגדרתה באותו סעיף, ולא חברה שיש לציבור עניין ממשי בה), שמתקיימים בה חמישה תנאים מצטברים כפי שיפורט להלן.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשע"ו, עמ' 274.

“רווחי חברת בית” – רווחים שמקורם בהכנסה החייבת של חברת הבית בשנות ההטבה, בתוספת הכנסתה הפטורה ממס, בניכוי הפסדים שנוצרו בחברת הבית בשנות ההטבה ובהפחתת המס החל על בעל המניה בשל ההכנסה, אם שולם על ידי החברה והיא לא חייבה אותו בהתאם;

“שנות ההטבה” – שנות המס שבהן החברה היא חברת בית; “תאגיד שקוף” – חבר בני אדם שהכנסתו מיוחסת לבעלי הזכויות בו.

(ב) הכנסתה החייבת והפסדיה של חברת בית ייחשבו, מיום התאגדותה, כהכנסתם החייבת והפסדיהם של בעלי מניותיה, בהתאם לחלקם בזכויות לרווחי חברת הבית, ויחולו הוראות אלה:

- (1) רווחי חברת הבית שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה וחולקו, בין בתקופה שבה החברה היתה חברת בית ובין לאחר שחדלה להיות חברה כאמור, יראו אותם כאילו לא חולקו;
- (2) לעניין מקדמות של בעל מניות, כאמור בסעיף 175, יצורף חלקו היחסי בהכנסתה החייבת של חברת הבית למחזור המהווה בסיס למקדמות;
- (3) ניתן לגבות את המס על הכנסת חברת הבית, לרבות המקדמות, הן מחברת הבית והן מבעלי המניות, בגובה המס החל על חלקם היחסי ברווחיה של חברת הבית;

ד ב ר י ה ס ב ר

החלוקה היא ליחיד, יחול מס נוסף, לפי סעיף 125ב לפקודה, במטרה להשלים את המיסוי הדו־שלבי.

כדי להבהיר מהם אותם רווחים שניתן למשוך בלא מס נוסף, מוצע להגדיר (בסעיף קטן (א) המוצע) את רווחי חברת הבית כרווחים שמקורם בהכנסה החייבת של החברה בשנות ההטבה (שנות המס שבהן החברה היא חברת בית), בתוספת הכנסתה הפטורה ממס ובניכוי הפסדים שנוצרו בחברת הבית בשנות ההטבה.

לפסקה (2) המוצעת

לעניין מקדמות של בעל מניות מוצע, בדומה לקבוע לגבי חברה משפחתית, כי יצורף חלקו היחסי של בעל המניות בהכנסתה החייבת של חברת הבית למחזור המהווה בסיס למקדמות.

לפסקה (3) המוצעת

מוצע לאפשר את גביית המס, בגובה המס החל על החלק היחסי של בעל המניות ברווחיה של חברת הבית, הן מבעל המניות והן מחברת הבית.

לסעיף קטן (ב) המוצע

מוצע להמשיך ולעגן את העיקרון הקיים של ייחוס ההכנסה החייבת, לרבות השבח (להלן בדברי ההסבר לסעיף זה – הכנסה חייבת) וההפסדים, של חברת הבית לבעלי מניותיה, לפי חלקם היחסי ברווחי החברה וזאת החל ביום התאגדותה.

לפסקה (1) המוצעת

בדומה להסדר שנקבע בתיקון מס' 197 לעניין חברה משפחתית, לגבי רווחים של החברה אשר מוסו בשל ייחוסם לבעל המניות המייצג (“הנישום” כהגדרתו בסעיף 64א(א) לפקודה), מוצע לקבוע כי רווחים של חברת בית שמוסו בידי בעל מניות יחיד לא יחויבו במס נוסף בעת חלוקתם בפועל כדיבידנד לבעלי המניות, בין אם החלוקה נעשית בשעה שהחברה היא חברת בית ובין לאחר שחדלה להיות חברה כאמור. ההסדר המוצע חל רק לגבי רווחים כאמור שמוסו בשיעור המס של יחיד ולא לגבי רווחים שמוסו בשיעור מס חברות, זאת כדי להבטיח שלא תהיה בריחת מס. בחלוקת רווחים שמוסו בשיעור המס של חברה, יחול סעיף 126(ב) לפקודה, אם החלוקה היא לחברה. אם

- (4) הפסדים שהיו לבעל מניות לפני שנות ההטבה אינם ניתנים לקיזוז כנגד הכנסתה של חברת הבית;
- (5) במכירת מניה של חברת בית או של חברה שהיתה חברת בית יחולו הוראות אלה:

(א) לעניין סעיף 88, יופחת מהתמורה לגבי מוכר המניה ומהמחיר המקורי לגבי הרוכש, סכום השווה לחלק הרווחים שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה, שהצטברו בחברה ולא חולקו עד למועד מכירת המניה, שיחסו לכלל הרווחים שחויבו והצטברו כאמור הוא כיחס חלקה של המניה הנמכרת בזכויות לרווחי חברת הבית שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה לכלל הזכויות לרווחיה שחויבו בשיעורי המס כאמור; לעניין זה, "רוכש" – לרבות מי שרכש מניות מחברת הבית;

(ב) הוראות סעיף 94 לפקודה זו וסעיף 71 לחוק מיסוי מקרקעין לא יחולו לגבי רווחים שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי סעיף זה;

(ג) לעניין חישוב רווח ההון, ייווסף לתמורה של המוכר סכום בגובה ההפסדים שיוחסו למוכר בשנות ההטבה; לעניין זה, "הפסדים" – סכום השווה להכנסה החייבת שיוחסה למוכר המניה בניכוי הפסדים שיוחסו לו בשנות ההטבה, ובלבד שהוא סכום שלילי;

ד ב ר י ה ס ב ר

המס של יחיד לפי סעיף זה לכלל הזכויות לרווחיה שחויבו בשיעורי המס כאמור.

כאמור בדברי ההסבר לפסקה (1) המוצעת, ההסדר המוצע חל רק לגבי רווחים שמוסו בשיעורי המס של יחיד.

בדומה לקבוע בפקודה לעניין חברה משפחתית מוצע לקבוע גם בהקשר זה כי יראו כרוכש גם את מי שרכש את המניות מחברת הבית.

לפסקת משנה (ב) המוצעת

מוצע כי הוראות סעיף 94 לפקודה וסעיף 71 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 (להלן – חוק מיסוי מקרקעין), הקובעים הוראות לעניין רווחים ראויים לחלוקה ורווחים בפירוק, בהתאמה, לא יחולו לגבי רווחים שחויבו בשיעורי המס של יחיד לפי ההסדר המוצע, וזאת לאור ההתחשבות ברווחים שלא חולקו כאמור בפסקת משנה (א) המוצעת.

לפסקת משנה (ג) המוצעת

מוצע כי בחישוב רווח ההון, ייווסף לתמורה של המוכר סכום בגובה ההפסדים שיוחסו למוכר בשנות ההטבה, וזאת כדי למנוע כפל הטבה בקשר להפסדים אלה.

לפסקה (4) המוצעת

בדומה לקבוע בסעיף 64א(א)(6) לפקודה לעניין קיזוז הפסדים של חברה משפחתית, מוצע לקבוע גם לגבי חברת בית, כי הפסדים שהיו לבעל מניות בחברת בית לפני שנות ההטבה אינם ניתנים לקיזוז כנגד הכנסת חברת הבית.

לפסקה (5) המוצעת

לפסקת משנה (א) המוצעת

בדומה לאמור בפסקה (1) המוצעת, ולהסדר שנקבע בפקודה לגבי חברה משפחתית, ולפיו רווחים של החברה אשר מוסו בשל ייחוסם לבעל המניות המייצג לא יתחייבו במס נוסף בעת חלוקתם בפועל (סעיף 64א(א)(1) לפקודה), מוצע לקבוע הסדר דומה גם לגבי מכירת מניות של חברת בית או חברה שהייתה חברת בית בידי בעל המניות, שגלומים בהן רווחים שכבר מוסו. על פי המוצע, בעת מכירת המניות, יופחת מהתמורה לגבי המוכר, ומהמחיר המקורי לגבי הרוכש, סכום השווה לחלק רווחי החברה שחויבו בשיעורי המס של יחיד, שהצטברו בחברה ולא חולקו עד למועד מכירת המניה, שיחסו לכלל הרווחים שחויבו והצטברו כאמור הוא כיחס חלקה של המניה הנמכרת בזכויות לרווחי חברת הבית שחויבו בשיעורי

(6) על אף הוראות פקודה זו, יחולו לעניין שומה, השגה וערעור, הוראות אלה:

(א) נקבעה לחברת בית שומה, רשאי פקיד השומה, על אף הוראות פקודה זו, לקבוע את שומתו של בעל מניות או לתקנה בהתאם, בתוך שנתיים מתום שנת המס שבה נקבעה שומת החברה או במועד שבו רשאי הוא לשום את הכנסתו של בעל המניות, לפי המאוחר;

(ב) חברת הבית רשאית להשיג או לערער על השומה שנקבעה לה בהתאם להוראות סעיפים 150 או 153, לפי העניין; בעל המניות רשאי להשיג או לערער על ייחוס הכנסתה החייבת או הפסדיה של חברת הבית ועל השפעת השומה שנקבעה לחברת הבית על הכנסתו, אך לא על השומה שנקבעה לחברת הבית;

(7) הוראות חלק ה'2, למעט הוראות סעיפים 104, 104א, 104ב(א) עד (ג) ו-104ד עד 104ז, לא יחולו על חברת בית.

(ג) חדל להתקיים בחברת בית, בתוך שנת המס, תנאי אחד או יותר מהתנאים המנויים בהגדרה "חברת בית" שבסעיף קטן (א), תחדל החברה מלהיות חברת בית מתחילת שנת המס שבה חדל להתקיים בה התנאי האמור.

(ד) חברת בית רשאית להודיע לפקיד השומה, לא יאוחר מחודש לפני תחילת שנת מס פלונית, שהיא חוזרת בה מבקשתה להיחשב חברת בית; הודיעה כאמור, תחדל להיות חברת בית, מתחילת שנת המס שלאחר שנת המס שבה הודיעה כאמור.

(ה) חברה שחדלה להיות חברת בית, לא תוכל לשוב ולבקש להיות חברת בית.

ד ב ר י ה ס ב ר

לחברת הבית, וזאת במטרה למנוע סרבול הליכים (בשל ריבוי בעלי המניות) וכן למנוע כפל הליכים.

לפסקה (7) המוצעת

כדי למנוע תכנוני מס מוצע לקבוע כי הוראות חלק ה'2 לפקודה לא יחולו על חברת בית, למעט הוראות סעיפים 104, 104א, 104ב(א) עד (ג) ו-104ד עד 104ז, העוסקים בהעברת מלוא הזכויות בנכס לחברה.

לסעיפים קטנים (ג) ו-(ה) המוצעים

מוצע לקבוע כי במקרה שבו חדל להתקיים בחברת בית תנאי אחד או יותר מהתנאים המנויים בסעיף קטן (א) המוצע, במהלך שנת מס, יראו אותה כאילו חדלה להיות חברת בית כבר מתחילת שנת המס שבה חדל התנאי להתקיים, ואותה חברה לא תוכל לשוב ולבקש, במועד מאוחר יותר, להיחשב שוב לחברת בית.

לפסקה (6) המוצעת

מוצע לקבוע כי על אף הוראות הפקודה לעניין שומה, השגה וערעור, אם נקבעה לחברת בית שומה, רשאי פקיד השומה לקבוע את שומתו של בעל המניות או לתקנה בתוך שנתיים מתום שנת המס שבה נקבעה שומת החברה או במועד שבו הוא רשאי לשום את בעל המניות, לפי המאוחר. זאת, הואיל ויש קשר ישיר בין שומת החברה לשומת בעל המניות.

כמו כן מוצע לקבוע כי חברת הבית תהיה רשאית להשיג או לערער על השומה שנקבעה לה בהתאם להוראות סעיפים 150 או 153 לפקודה, לפי העניין, ואילו בעל המניות יהיה רשאי להשיג או לערער על ייחוס הכנסתה החייבת או הפסדיה של חברת הבית ועל השפעת השומה שנקבעה לחברת הבית על הכנסתו, אך לא על השומה שנקבעה

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) ברישה, אחרי "ייחשבו" יבוא "מיום התאגדותה";

(ב) בפסקה (1), בהגדרה "רווחים שחולקו מהכנסות החברה", במקום "בתוספת ההכנסה הפטורה ממס" יבוא "בתקופת ההטבה, בתוספת ההכנסה הפטורה ממס, בניכוי הפסדים שנוצרו בחברה בתקופת ההטבה";

(ג) בפסקה (7) –

(א) ברישה, אחרי "משפחתית" יבוא "או של חברה שהיתה חברה משפחתית";

(ב) בפסקת משנה (א), בהגדרה "רווחים", במקום "בתוספת ההכנסה הפטורה ממס" יבוא "בתקופת ההטבה, בתוספת ההכנסה הפטורה ממס, בניכוי הפסדים שנוצרו בחברה המשפחתית בתקופת ההטבה";

(2) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) הוראות חלק ה'2, למעט הוראות סעיפים 104, 104א, 104ב(א) עד (ג) ו-104 עד 104ז, לא יחולו על חברה משפחתית."

(1) בסעיף קטן (א) –

(א) בפסקה (ב5), אחרי פסקת משנה (5) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 131 לפקודה, וכך להרחיב את בסיס המידע הנמצא בידי רשות המסים ולשפר את יכולתה לגבות מס אמת.

לפסקה (1)

לפסקת משנה (א)

סעיף 131(א)(ב5) לפקודה קובע מי חייב בדיווח בכל האמור בנאמנויות. מוצע להוסיף לרשימת החייבים בדיווח כאמור כל נהנה בנאמנות שהוא תושב ישראל שמלאו לו עשרים וחמש שנים, אלא אם כן אותו נהנה לא ידע כי הוא נהנה. יובהר, כי הרציונל מאחורי התיקון הוא הרחבת חובת הדיווח כדי להכניס לרשת סוגי דיווחים שיש בהם כדי להצביע על חיוב במס. נוסף על כך מוצע, כי חובת הדיווח תחול רק על נהנה בנאמנות שסך כל נכסיה עומד על 100,000 שקלים חדשים לפחות, כלומר ברירת המחל היא שנהנה בנאמנות שהוא תושב ישראל ומלאו לו 25 שנים יהיה חייב בדיווח אלא אם כן יראה כי סך נכסי הנאמנות פחת מהסכום האמור. מוצע להגדיר לעניין זה את "נכסי הנאמנות" בצורה רחבה, כך שיכללו גם מזומן, פיקדונות, ניירות ערך ומקרקעין בארץ או בחוץ לארץ.

סעיף 2 מוצע לערוך כמה תיקונים בסעיף 64א לפקודה המסדיר כאמור את המיסוי החל על חברה משפחתית, אשר בדומה לחברת הבית, היא חברה שההכנסה שלה מיוחסת לבעלי המניות.

בדומה להוראה שמוצע לקבוע לעניין חברת בית, בסעיף 1 להצעת החוק, מוצע להבהיר כי חברה משפחתית, אשר ביקשה מפקיד שומה להיחשב לחברה משפחתית בהתאם להוראות והתנאים הקבועים בחוק, יראוה ככזו כבר מיום התאגדותה ולא מיום הגשת הבקשה לפקיד השומה.

עוד מוצע להבהיר לעניין חישוב הרווחים כי מההכנסה החייבת המצטברת של החברה המשפחתית יש לקזז הפסדים שהועברו לנישום המייצג בתקופת ההטבה.

כדי למנוע תכנוני מס מוצע לקבוע כי הוראות חלק ה'2 לפקודה לא יחולו על חברת בית, למעט הוראות סעיפים 104, 104א, 104ב(א) עד (ג) ו-104 עד 104ז, העוסקים בהעברת מלוא הזכויות בנכס לחברה, כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף 64(ב)(7) לפקודה בנוסחו המוצע בסעיף 1 להצעת החוק.

סעיף 3 במסגרת המאבק בתופעת ההון השחור, מוצע להרחיב את חובת הדיווח שמוטלת היום מכוח

"(א5) נהנה תושב ישראל, שמלאו לו 25 שנים, אלא אם כן לא ידע שהוא נהנה, ובלבד שסך כל נכסי הנאמנות אינו פחות מ־100,000 שקלים חדשים; לעניין זה, "נכסי הנאמנות" – לרבות מזומן, פקדונות, ניירות ערך ומקרקעין, בישראל או מחוץ לישראל";

(ב) אחרי פסקה (ד5) יבוא:

"(ד5) יחיד שמתקיימת בו החזקה הקבועה בפסקה (א)(2) להגדרה "תושב ישראל" או "תושב", שבסעיף 1, והחזקה נסתרת לטענת היחיד כאמור בפסקה (א)(3) לאותה הגדרה, למעט יחיד שמתקיים לגביו האמור בסיפה של פסקה (א)(4) להגדרה האמורה ולמעט עובד זר כהגדרתו בסעיף 48א; (ו5) יחיד תושב ישראל, שהעביר בשנת המס כספים אל מחוץ לישראל, בסכום כולל של 500,000 שקלים או יותר";

(2) אחרי סעיף קטן (ג2) יבוא:

"(ג3) בדוח לפי סעיף קטן (א)(ד5) יפרט היחיד את העובדות שעליהן מבוססת טענתו לסתירת החזקה הקבועה בסעיף קטן (א)(2) להגדרה "תושב ישראל" או "תושב", שבסעיף 1, ויצרף את המסמכים התומכים בכך; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מחובת הדיווח החלה על היחיד לפי סעיף קטן (א)(4), אם היתה לו הכנסה חייבת בשנת המס."

תחילה ותחולה 4. (א) תחילתו של סעיף 64א לפקודה, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, ביום כ"ה באב התשע"ג (1 באוגוסט 2013), ואולם פסקאות (1) ו־(7)(א) של סעיף 64א(א) לפקודה, כנוסחן בסעיף 2(1)(ב) ו־(ג)(2) לחוק זה, יחולו לגבי חלוקת רווחים, ומכירת מניה, לפי העניין, שנעשו אחרי יום כ"ח בטבת התשע"ד (31 בדצמבר 2013).

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי לגרוע מחובת הדיווח החלה על היחיד לפי סעיף 131(א)(4) לפקודה, אם היתה לו הכנסה חייבת בשנת המס. כלומר, גם אם היחיד טוען כי הוא תושב חוץ, הוא יהיה חייב בהגשת דוח לגבי הכנסתו החייבת.

סעיף 4 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי סעיף 64א לפקודה, כתיקונו המוצע בסעיף 2 להצעת החוק, שעניינו חברה משפחתית, יחול מיום כ"ה באב התשע"ג (1 באוגוסט 2013), הוא יום תחילתו של חוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו־2014), התשע"ג–2013 (להלן – חוק ההסדרים לשנים 2013 ו־2014), שבו תוקן סעיף 64א האמור, זאת הואיל ומדובר בתיקון מבהיר.

עם זאת, מוצע לקבוע כי ההוראות שבפסקאות (1) ו־(7)(א) של סעיף 64א(א) לפקודה, כנוסחן המוצע בסעיף 2(1)(ב) ו־(ג)(2) להצעת החוק, העוסקות בהגדרה "רווחים" לצורך חלוקתם או לעניין מכירת מניה אשר צבורים בה רווחים, יחולו לגבי חלוקת רווחים או מכירת מניה, לפי העניין, שנעשו מיום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014), וזה בהתאם לתחולת ההוראות המקוריות בחוק ההסדרים לשנים 2013 ו־2014.

לפסקת משנה (ב)

מוצע לחייב בהגשת דוח גם יחיד שמתקיימת בו החזקה הקבועה בפסקה (א)(2) להגדרה "תושב ישראל" או "תושב" שבסעיף 1 לפקודה (להלן – חוקת הימים), ולטענת היחיד היא נסתרת, ובלבד שאין מדובר ביחיד שמתקיים לגביו האמור בסיפה של פסקה (א)(4) שבאותה הגדרה (קרי, יחיד ששר האוצר קבע כי לא יראו אותו כתושב ישראל על אף שלפי פסקאות (1) או (2) להגדרה יש לראות בו תושב ישראל) ואינו עובד זר כהגדרתו בסעיף 48א לפקודה.

כמו כן מוצע לחייב בהגשת דוח שנתי גם יחיד תושב ישראל, אשר בשנת המס העביר אל מחוץ לישראל כספים בסכום כולל של חצי מיליון שקלים או יותר, וזאת, שוב, במסגרת קביעת פרמטרים "איכותיים" להרחבת חובת הדיווח.

לפסקה (2)

מוצע לקבוע כי מי שמתקיימת לגביו חוקת הימים אך החזקה נסתרת לטענתו, יפרט בדוח שהוא מגיש לפי סעיף 131(א)(ד5) לפקודה, כנוסחו המוצע, את העובדות שעליהן מבוססת טענתו לסתירת החזקה ויצרף את המסמכים התומכים בכך. נוסף על כך יובהר כי אין בהוראה המוצעת

(ב) סעיף 131 לפקודה, כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה, יחול על דוח שיש להגישו לגבי שנת המס 2015 ואילך.

5. (א) חברת מעטים שחלו לגביה, ערב יום תחילתו של חוק זה (בסעיף זה – יום התחילה), לפי בקשתה, הוראות סעיף 64 לפקודה, כנוסחו ערב היום האמור (בסעיף זה – סעיף 64 הקודם), יראו אותה כחברת בית לפי סעיף 64 לפקודה, כנוסחו בסעיף 1 לחוק זה (בסעיף זה – סעיף 64 החדש), גם אם לא מתקיימים בה התנאים שבפסקאות (1), (2) ו-(5) להגדרה "חברת בית" שבסעיף 64 החדש.

(ב) חברת מעטים שהתאגדה בשנת המס 2016 וערב יום התחילה התקיימו בה התנאים שבסעיף 64 הקודם אך לא הגישה בקשה לפקיד השומה לפי הסעיף האמור, יראו אותה מיום התאגדותה כחברת בית לפי סעיף 64 החדש גם אם לא מתקיימים בה התנאים שבפסקאות (1), (2) ו-(5) להגדרה "חברת בית" שבסעיף 64 החדש, ובלבד שהגישה בקשה לכך לפקיד השומה בתוך 30 ימים מיום התחילה.

(ג) על אף הוראות פסקה (5) להגדרה "חברת בית" שבסעיף 64 החדש, חברה שהתאגדה לפני יום התחילה רשאית להגיש בקשה כאמור באותה פסקה בתוך שלושה חודשים מיום התחילה, ויחולו הוראות אלה:

(1) יראו את החברה כחברת בית החל בשנת המס 2016;

(2) יראו את כל העודפים, שאילו היו מחולקים כדיבידנד היו חייבים במס לפי סעיף 125ב לפקודה, שנצברו בחברה עד יום י"ט בטבת התשע"ו (31 בדצמבר 2015) (בסעיף קטן זה – יום הסיום), כאילו חולקו כדיבידנד לבעלי המניות; הוראת פסקה זו תחול רק אם אחד או יותר מבעלי המניות ביום הסיום היה יחיד או תאגיד שקוף כהגדרתו בסעיף 64 החדש (בסעיף קטן זה – תאגיד שקוף);

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ב)

בתוך שלושה חודשים מיום התאגדותה, שרצונה להיות חברת בית.

לסעיף קטן (ב)

לגבי חברת מעטים שהתאגדה בשנת המס 2016, וערב יום התחילה התקיימו בה התנאים שבסעיף 64 הקודם, אך היא לא הגישה בקשה לפקיד השומה לפי הסעיף האמור, מוצע כי יראו חברה כאמור מיום התאגדותה כחברת בית לפי סעיף 64 החדש, גם אם לא מתקיימים בה התנאים שבפסקאות (1), (2) ו-(5) להגדרה "חברת בית" שבסעיף 64 החדש, ובלבד שהגישה בקשה לכך לפקיד השומה בתוך 30 ימים מיום התחילה.

לסעיף קטן (ג)

מוצע לאפשר לחברה שהתאגדה לפני יום התחילה ולא ביקשה להיחשב כחברת בית בתוך חודש מיום התחילה, אך התקיימו בה התנאים הקבועים בסעיף 64 החדש, לבקש מפקיד השומה להיחשב לחברת בית בתוך שלושה חודשים מיום התחילה, ואם ביקשה כאמור, תוכל להיחשב לחברת בית החל בשנת המס 2016 ויחולו לגביה הוראות כמפורט להלן:

ראשית, יראו את כל העודפים שנצברו עד יום י"ט בטבת התשע"ו (31 בדצמבר 2015) (להלן – יום הסיום), שאילו היו מחולקים כדיבידנד היו חייבים במס בהתאם

מוצע כי סעיף 131 לפקודה כתיקונו בסעיף 3 להצעת החוק, המרחיב את חובות הדיווח מכוח סעיף 131 לפקודה, יחול על דוח שיש להגישו לגבי שנת המס 2015 ואילך (קרי דוח שמוגש בשנת 2016 ואילך).

סעיף 5 כאמור, ההסדר המוצע לגבי חברת בית, בסעיף 64 לפקודה, כנוסחו בסעיף 1 להצעת החוק, מבוסס על מודל המיסוי שנקבע לעניין חברה משפחתית בתיקון מס' 197. בהתאם, מוצע לקבוע הוראות מעבר דומות לאלה שנקבעו בתיקון האמור לגבי חברות משפחתיות.

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי חברת מעטים שחלו לגביה, ערב יום תחילתו של החוק המוצע (להלן – יום התחילה), לפי בקשתה, הוראות סעיף 64 לפקודה כנוסחו ערב היום האמור (להלן – סעיף 64 הקודם), יראו אותה כחברת בית לפי סעיף 64 לפקודה כנוסחו בסעיף 1 להצעת חוק זו (להלן – סעיף 64 החדש), גם אם לא מתקיימים בה התנאים שבפסקאות (1), (2) ו-(5) להגדרה "חברת בית" שבסעיף 64 החדש. כלומר, חברה שנחשבה לחברת בית לפני כניסתו לתוקף של התיקון המוצע, תוכל להמשיך להיחשב לחברת בית גם אם יש לה יותר מ-20 בעלי מניות, או שיש בין בעלי מניותיה תאגיד שקוף שיש באפשרותו לבחור את דרך המיסוי שלו, או שהיא לא הודיעה לפקיד השומה,

(3) מכרה חברת הבית נכסים, לרבות זכות במקרקעין כהגדרתה בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963² (בפסקה זו – חוק מיסוי מקרקעין), שהיו בבעלותה ביום הסיום, יחויב בעל מניות שהוא יחיד או תאגיד שקוף, במס בשיעור כמפורט להלן:

(א) על רווח ההון הריאלי או השבח הריאלי, לפי העניין, כשהוא מוכפל ביחס שבין התקופה שמיום הרכישה עד יום הסיום לבין התקופה שמיום הרכישה עד יום המכירה (בפסקה זו – רווח הון ריאלי עד יום הסיום או שבח ריאלי עד יום הסיום, בהתאמה) – מס בשיעור הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה;

(ב) על ההפרש שבין רווח ההון הריאלי לבין רווח ההון הריאלי עד יום הסיום, או ההפרש שבין השבח הריאלי לבין השבח הריאלי עד יום הסיום – מס בשיעור הקבוע בסעיף 91(ב)(1) או (2) לפקודה, או מס בשיעור הקבוע בסעיף 48א(ב)(1) או (א) לחוק מיסוי מקרקעין, לפי העניין.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ד) שבסעיף 64 החדש, רשאית חברת בית להודיע לפקיד השומה, בתוך 30 ימים מיום התחילה, שהיא חוזרת בה מבקשתה להיחשב חברת בית; הודיעה כאמור, יראו אותה כאילו חדלה להיות חברת בית מתחילת שנת המס 2016.

(ה) הפסדים שנצברו לחברה שהיתה לחברת בית לפי הוראות סעיף זה, בתקופה שהכנסתה לא חושבה לפי סעיף 64 הישן, לא יותרו בקיזוז כנגד הכנסתם של בעלי מניותיה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ד)

מוצע לאפשר לחברת בית להודיע לפקיד השומה, בתוך 30 ימים מיום תחילתו של החוק המוצע, שהיא חוזרת בה מבקשתה להיחשב חברת בית. חברה שפעלה כאמור, יראו אותה כאילו חדלה להיות חברת בית כבר מתחילת שנת המס 2016. חברה שלא פעלה כאמור, תצטרך לפעול בהתאם להוראות סעיף קטן (ד) שבסעיף 64 החדש. חברה כאמור תחדל להיחשב חברת בית רק החל בשנת המס שלאחר השנה שבה הודיעה לפקיד השומה כי היא חוזרת בה מהבקשה.

לסעיף קטן (ה)

מוצע להבהיר כי חברת בית שהיו לה הפסדים שנצברו בתקופה שהכנסתה לא חושבה לפי סעיף 64 הקודם (כלומר, בתקופה שבה לא נחשבה לחברת בית לפי סעיף 64 הקודם), הפסדים אלה לא יותרו בקיזוז כנגד הכנסותיהם של בעלי מניותיה.

התיקונים המוצעים בהצעת חוק זו פורסמו בעבר במסגרת הצעת חוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2015 (הצעות חוק הממשלה – 965, התשע"ו, עמ' 124) ומתפרסמים כעת פעם נוספת, בשינויים קלים.

לסעיף 125ב לפקודה, כאילו חולקו כדיבידנד לבעלי המניות ביום הגשת הבקשה (וזאת בניכוי רווחים שחולקו בפועל עד יום הגשת הבקשה לפקיד השומה). הוראה זו רלוונטית רק אם אחד או יותר מבעלי המניות הוא יחיד או תאגיד שקוף, שכן כאשר בעלת המניות בחברת הבית היא חברה יחולו ההוראות הרגילות באשר לחלוקת דיבידנדים ומועד המיסוי שלהם.

שנית, מוצע לקבוע כי במכירת נכסים שהיו בבעלותה של חברת הבית ביום הסיום, ימוסו בעלי המניות כך: על החלק היחסי של רווח ההון הריאלי (לרבות השבח) שנצמח עד יום התחילה, ישולם מס בהתאם לשיעור הגבוה ביותר הקבוע בסעיף 121 לפקודה, ועל יתרת רווח ההון ישולם מס בהתאם לשיעורי המס הקבועים בסעיף 91(ב)(1) או (2) לפקודה, או מס בשיעור הקבוע בסעיף 48א(ב)(1) או (א) לחוק מיסוי מקרקעין, לפני העניין. בדומה לסעיף הקודם, גם סעיף זה רלוונטי רק לגבי בעל מניות שהוא יחיד או תאגיד שקוף, שכן לגבי חברות חלות ההוראות הרגילות ואין אבדן מס כתוצאה מהפיכתה של החברה לחברה רגילה.

² ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.